

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ vsakega vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, ishaja „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 9. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodniškova ulica št. 9 — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 4

V Ljubljani, 20. februarija 1896.

Letnik IX.

Po deželnem zboru kranjskem.

Ni namen teh vrstic podati natančno poročilo deželnega zbora kranjskega v zadnjem zasedanju, ker to bodo storili gospodje poslanci prej ali slej vsak v svojem okraju. Marveč pogledati hočemo, kako smo zamogli shajati z nasprotno stranko in kako bomo še mogli. Naša katoliško-narodna stranka je sama na sebi najmočnejša v deželnem zboru, a nadpolovične večine, katere je treba, da se kaka stvar sklene, te le nima, ker so mesta volila liberalce. Nasproti pa niti nemško-liberalna niti slovensko-liberalna stranka ne more sama kaj. Letos je naša stranka poleg drugih uspehov dosegla toliko zaželjeno polajšavo pri legalizaciji. A pri prihodnjem zasedanju bodo prišli predlogi naše stranke, kakor o kmetijskih zadrugah, o zavarovalnicah in o podporah, o tretjeji razgovor in takrat se bode še bolj natanko pokazalo, ali liberalna stranka res skrbi za narod, a ne zase. Povedati hočemo najpoprej, kaj je kranjski notar poslanec Globočnik rekel. Ko je namreč v deseti seji g. poslanec Zelen pri razpravi o prisilni legalizaciji omenil, da ljudje mnogokrat nimajo toliko časa, da bi vsak čas hodili k oddaljenim sodiščem kjer bivajo notarji, je poslanec notar Globočnik vskliknil: »Za božja pota pa imajo čas!« — To se pravi: Pot do notarja pa pot h kakemu svetemu kraju, recimo na Brezje, to je vse jedno. S tem se pač zasmehuje pobozno romanje Slovencev k znanim božjim potom, posebno na kraje, kjer je Marija čisto kazala svoje čudodelno moč. Pa on ni jedini mož takih razorov v liberalni stranki ampak cela stranka nas zaničuje zaradi tega. Naj nas! Mi verbi Slovenci pa vemo, kje moramo iskati pomoči v nadlogah, kamor so se zatekali naši očetje. In tega si mi ne damo iztrgati iz prepričanja, naj tudi dvajset liberalcev smeši božja pota.

Pusta so ravno včeraj pokopali saj je tudi zaslužil ta mrčina. Ljeto, se v deželnem zboru smo imeli »po-

roko«. I kdo se je pa ženil? Nemška pa »narodna« slovenska stranka sta si podali roki v tesno zvezo. To je pač razumljivo. Nobena obeh strank sama zase naši ni kos, obe vkup pa že. V deželnem zboru pa sta se zblizala glavi nemškega in pa »narodnega« liberalnega kometa: Švegelj, novopečeni ljubljanski častni meščan in pa dr. Tavčar, ki je po Švegeljnovi milosti postal deželni odbornik. Pri vsaki zenitvi pa je treba gostije in tn to stane nekaj novcev. Tudi tu je šlo 3000 gid. v zrak, katere so slovenski liberalci dovolili za nemško gledališče, dasi so naši poslanci, zlasti g. Kalan, temu odločno nasprotovali. Tako se je obnašala slovensko narodna stranka, ki ima vedno pošina usta samo lepo-donečih besed za slovenski narod.

Nemški in slovenski liberalci so nadalje zvišali deželno doklado na 30 procentov, to se pravi, prej je bilo od 1 goldinarja 28 kr. deželne naklade, zdaj bode 30 kr., toraj dva krajcarja več. In kdo bo plačeval? Ubogi kmet! Toda poslanec Hribar je prav natanko dokazoval, da naša bremena, toraj davki niso preveliki. Je-li to domoljubje? Namesto, da bi se davki znižali, jih pa še zvišajo. Gotovo pričakuje Hribar in pa morebiti še kak drug liberalen poslanec kako pohvalo ali celo odlikovanje, ker se tako trudi za večje davke. To si bomo še prav posebej zapomnili. Nič ni pomagalo, da so naši poslanci ugovarjali, da so ljudje vsled potresa in slabe letine že tako oškodovani. Tudi deželni predsednik je dejal, da za letos ni treba nove doklade. Poslanec Murnik je dejal nasproti našim poslancem, da se ni treba pri proračunu prav nič ozirati na slabo letino. Zdaj pa vemo, pri čem smo. Mi vemo kaj je prav in se ne branimo odrajtovati pravičnih, potrebnih deželnih naklad, toda, v času ko ni treba, kakor je deželni predsednik sam rekel, nalagati nova bremena, to je pa vse pred ko delo za — narod.

Kaj je novega po svetu?

Državni odbor sešel se je 15. t. m. Vlada je predložila volilno preosnovo, o kateri bomo svoj čas še natančneje poročali in ki je čudno skrpana, tako da ni dosti vredna. Mala detela, kakor naša Kranjska, pekla bo po nameravanem zakonu jednega poslanca na kaj čuden način: volili bomo mi na Kranjskem jednega poslanca in sicer vsi vkup: veliki in mali posestniki, tovarnarji in mali obrtniki, profesorji in advokati in delavci. To bo godla! Upamo, da si bo Bađeni nad tem, prej ali slej, vendar prav gotovo le pokvaril zelodec in polomil zobe. Tudi načrt o kmečkih zadrugah bo prišel v razgovor. Dalje hočejo uradnikom povišati plače, in sicer v znesku 17 milijonov. Odkod toliko denarja dobiti? Nov davek na pivo in zganje. In kdo bo zopet udarjen? Nižji stanovi, med tem ko se veliki židovski kapitalisti prav na široko smejaajo, ko ne plačujejo skoro nič davka. E, ne bodo nič prida ti državni pirhi, ne!

Ves svet se je v minolih dneh obračal na **Bolgarsko**. In kaj bi se ne! Knez Ferdinand, rojen katoličan, zaročen z blago, pobožno Marijo Lujizo iz Parme, tudi katoličanko, je vsled pritiska ruske pravoslavne stranke dovolil, da se njegov prvorojeni sin, dveletni prestolonaslednik Boris prekrsti po pravoslavnem obredu. Lani smo enkrat rekli zaupanje, da knez Ferdinand tega ne bo storil. A glej ga moža, snedel je prav po otročje svojo besedo, katero je bil dal svoji ženi, da bo vzgajal svojega sina v katoliški veri. In zakaj je to storil? Zato, da bi se mu ufrdil knežji prestol, od koder so že prej jednega kneza spodili. Za prazno posvetno, časno stvar dal je vero svojega sina, do katere se niti pravice nima. In popred bil je še knez v Rimu pri sv. Očetu, ki so ga opomnili na dano besedo. Pa njemu ni bilo to mar. Očetov opomin Leonov ni nič koristil. Tudi svoji dobri soprogji vsekaj je hudo rano. Blaga mati ni hotela dati ljubljenca iz naročja, s silo so ji iztrgali princa in tedaj se je kneginja zgrudila nezavestna in se-le čez dve uri se je zavedla. Potem pa je koj odpotovala na Laško, da se ji umiri žalosti polno srce. To je divje in to početje se bode knezu tako gotovo še vtepalo, kakor gotovo so danes tekle vode navzdol in ne navzgor. On misli, da si je s tem pridobil naklonjenost ruskega medveda in tako utrdil prestol. Ni res! Vara se; njegov prestol stoji le na pajčevini, ki se blišči v solncu, a jo najslabnejši vetrič raztrga. Tako mešetarjenje z vero je kneza pokazalo v jako slabi luči. »Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, a svojo dušo izgubi« dejal je Jezus. Kaj pomaga knezu Ferdinandu, če si je res pridobil vso Bolgarsko ali morebiti še več, a mirne ure ne bo imel več, niti v vesti, niti v družini in kaj po smrti? — To je samo dandanes, da ljudje, veliki in mali, mislijo, vera je le za otroke in stare žene, pa za zapeček in za cerkev. Ni res! Vera je tudi za kneze in velikaše, pa ne samo doma, ampak tudi v politiki. — Bog daj knezu Ferdinandu spoznanje!

Ogrci so jo tudi enkrat skupili! Le poslušajte! Nekemu Karolu Pulcki-ju ogrskemu masonu, dala je

država 400.000 gld. s tem naročilom, naj gre v Italijo, naj tam dobi več lepih, dragocenih slik in jih pošlje domu. Pulcki je šel, se dobro imel po Laškem, denar, ki ni bil njegov, razsipal kar se je dalo, in nekega lepega dne priroma domu brez slik, brez solda. Ta je bila tudi Mažarjem predebela, pa so ga vtaknili v luknjo in hoteli od njega račun, kam je dejal lepe denarce. A se nekaj čudnega je pri tej komediji. Te zgube sta kriva dva bivša ministra in še nek drug velik gospod. — Pa so si brž pomagali. Dejali so, e, Pulcki ima eno kolo preveč ali pa eno premalo tam v glavi, znabiti se mu je zmesalo, in dali so ga zdravnikom v skrb, da ga opazujejo. Toda mož je čisto zdrav in za enkrat se je skazalo, da ne ve nobenega odgovora in računa dati o vsoti 60.000 gld. Kam jih je dejal? Bomo že videli. — Tako je. V državah brez vere, kakor je sedaj Ogrska, drug družega sleparijo, nazadnje pa sede vsi na gnoju.

Tudi **Italijanci** so prišli v Afriki v strašno zagato. Da bi se naprej bojevali, nimajo nič pod palcem pa ne vojakov, da bi oni odnehali, to bi pa bila zanje sramota. Denarja ne morejo kopati, tako pa tudi ne delati ko ranjki Pompej. Ta je bil namreč silno imešiten mož se pred Kristusom tudi na Laškem. Pa se je pripravil kakor sedanji Lahi za prazni nič na vojako. Ali, bolj prav, nič se ni pripravil, ampak (ker je bil znabiti, kakor sedaj, samo predpust) je veselo živel. Za to so mu dejali njegovi tovariši: »Ti, Pompej, glej da boš imel kaj vojakov!« »E, kaj meni treba«, se je mož odrezal, »kar ob tla bom z ного butnil, pa bom dobil vojakov«. Pa nikar ne mislite, da jih je res tako po ceni dobil. Ker ni imel nič vojakov, je bil premagan in ubit. — Ravno tako zdaj Lahi skačejo danes od veselja in butajo z ного ob tla, ko pridejo v časopisih poročila o »slavnih« zmagah junaške vojske; jutri pa spet butajo ob tla, jeze kar zeléni, ko pride poročilo, da je padlo toliko sto in sto mož. Ubogi Lahi! Njih slava gre h koncu, njih denar mine, njih vojaki padajo v vojski. Pa sedaj pride post in bodo že bolj trezni in bodo kako prav modro uganili. Če bo res, bomo že povedali.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Podružnici kmetijske družbe na Krškem je podelilo c. kr. kmetijsko ministerstvo 400 gld. podpore za nakup trtorejnice. — V občini loški pri Črnomlju je bil g. Jos. Panjan voljen za župana. — V veličastni cerkvi na Bohinjski Bistrici bodo prijatelji pokojnemu župniku in dežel. poslancu Jan. Mesarju postavili primeren spomenik; ta bode vrle Bohinjce vedno spominjal obilnih dobrot, katere jim je pokojni delil skozi tolikanj let. — Novo prekrasno monštranco je za uršulinski samostan v Škofji Loki izdelal ljubljanski pasar g. Ivan Kregar, ki je vredna več nego 1500 gld. — Na Raki nameravajo nekateri posestniki ustanoviti podružnico kmet. družbe. — Za zgradbo zavetišča za sprieno mladino je daroval mil. gosp. stolni prošt dr. L. Klofutar

100 glđ. — Tombolo je dovolilo ministerstvo prostovolnemu gasilnemu društvu v Mokronogu. Dobiček se bode porabil za napravo gasilnega orodja. — Rešilno talijo 15 goldinarjev je dobil Anton Brodnik iz Predstrug, ker je 21. oktobra lanskega leta rešil iz vode otroka s Ceste. — Umrli je 11. jan. t. l. č. g. I. Pavlin v St. Pavlu v Ameriki. Pokojni je doma pri „Francku“ v Podbrezjah. N. v m. p. — V Kamniku se je osnovalo »Katoliško mladeniško društvo«. — V Pečah so 31. jan. pokopali blagega mladeniča Jarneja Barliča iz Goričan. Pokojni je bil spreten podobar in orglavec, zlasti pa pobožen mladenič. N. v m. p. — Tombolo je dovolilo ministerstvo gasilnemu društvu v Bohinjski Bistrici za napravo brizgalnice. Novo postjo so dobili v Trzišču v krškem okraju. — V Ljubljani je umrl 6. t. m. nadavkar gosp. Andr. Antončič. — Dopolnilna volitev za državni zbor po gorenjskih in notranjskih mestih bode 25. febr. — V Novem mestu je umrl g. Henrik Frankovič, pristav okrožnega sodišča. Poprej je služboval v Radečah in v Kostanjevici. Notarjem v Kranjski Gori je imenovan g. Adolf Backes, kateri ni posebno slovenščine zmezen. — Novo postjo dobé v Poljanah nad Škofjo loko. — Glavni vojaški nabori se vrše letos po nastopnem redu: 2. in 3. marca v Radovljici, 4. 5. 6. marca v Kranju, 7. 8. in 9. marca v Škofji Loki, 10. 11. 12. in 13. marca v Ljubljani za sodni okraj ljubljanske okolice, 14. 15. in 16. marca na Vrhniki, 17. in 18. marca v Ljubljani za mesto Ljubljana, 20. in 21. marca na Prevojah, 23. 24. 25. in 26. marca v Kamniku, 27. marca v Velikih Laščah, 28. 29. 30. marca v Ribnici, 31. marca in 1. aprila v Kočevju, 7. aprila v Črnomlju, 8. aprila v Metliki, 10. 11. 12. in 13. aprila v Novem mestu, 14. aprila v Žužemberku, 15. aprila v Trebnjem 17. in 18. aprila v Mokronogu, 20. aprila v Kostanjevici, 22. in 23. aprila na Krškem, 24. aprila v Radečah, 25. 26. in 27. aprila v L'tiji, 29. in 30. aprila v Višnji Gori, 16. in 17. aprila v Vipavi, 18. 19. 20. in 21. aprila v Postojni, 22. in 23. aprila v Ilir. Bistrici, 24. in 25. aprila v Logatcu, 27. in 28. aprila v Idriji in 30. aprila v Ložu.

Štajersko. Vrli in vsega priporočila vredni časnik »Slovenski gospodar« je letos nastopil trideseto leto svojega obstanka. Ta list si je na Malem Štajarju pridobil neminljive zasluge za narodno prebujenje v obče in za kmeta posebič. On je začel orati trdo ledino narodno, on je poskusil ljudstvo buditi in dramiti iz narodnega spanja, on je, tako se sme reči, slovensko-štajerskega kmeta izsolal do sedanje stopinje narodne prebujenosti in omikanosti. List izhaja v »Tiskarni sv. Cirila« v Mariboru vsaki četrtek in velja za celo leto samo 2 goldinarja 50 kr. — »Katoliško delavsko društvo« v Zalcu je pri svojem zadnjem zborovanju vsprejelo sledečo resolucijo ali sklep: »Z ozirom na to, da slovenski državni poslanci zastopajo večinoma le kmečki in obrtni stan, volilci, zbrani na shodu slovenskega katoliškega društva v Zalcu, izražajo svoje želje in prošnjo do njih, da naj pri obravnavah predlogov o preosnovi volilne pravice, davčne in obrtne postave, o pogodbi z Ogrsko in drugih

predlogov, tikajočih se naših pravic in koristij, z vso odločnostjo brez ozira na klubove zaveze ali druge strankarske razmere, zastopajo zahteve kmečkega in obrtnega stana. Omenjene zadeve bodo se namreč letos obravnavale v državnem zboru na Dunaji. Volilci storijo prav, da svojim zastopnikom razodevajo svoje želje. Ko bi se kmetje bolje posluževali svojih političnih pravic na vse strani, imeli bi v raznih zborih zastopnike samo dobre, potem pa tudi postave dobre in kmetu koristne. — Pri občinskih volitvah so v zadnjem času bili izvoljeni za župane: Na Humu pri Ormožu Martin Ivanuša, na Krčevini pri Ptujki Toplak, v trgu Konjice zdravnik dr. Simončič, v Zrečah Rusnik, na Dobrni Jožef Kok, v Gornjigradu notar Svetina, v Trebovljah Ferdo Roš, pri sv. Lovrencu na Dravskem polju Matevž Mliakar, v Cirkovicah Goljat. Ob času občinskih volitev se vidi, kako da je ponekod ljudstvo lepo probujeno, podrugod pa se žalibog spi narodno spanje, zlasti po tistih krajih, kjer ne prebirajo časnikov. — Pri Malej Nedelji je umrl c. kr. poštni uradnik Božidar Kurbus, a pri Sv. Barbari v Slovenskih Goricah nadučitelj g. Šuen. Blagima dušama svetila večna luč! — Župnija Pešče pri Brezicah obstoji sto let, iz tega vzroka so v ime stoletnice obhajali onde sv. misijon. — Pri Sv. Janžu poleg Velenja je mladenič Franc Vodusek podiral črešnjo, drevo se je podrla na Franca in ga usmrtilo. — Na Prihovi pri Konjicah je 19 let stari viničarski sin Jurij Brglez pričakal mladeniča Matijo Rataja ter ga zavratno umoril. Morilec je umorjenca pustil ležati na torišču, kjer so ga ljudje našli še-le drugo jutro. — Novo »Bralno društvo« snujejo v Ljubnem ob Savinji. Taka društva so hvalevredna šola za ljudstvo. — V Vitanji bi tamošnji prebivalci radi dobili »c. kr. okrajno sodišče«. Sedaj morajo hoditi v Konjice 3 do 5 ur daleč. Toda pri mizah, kjer se je dozda e tej reči obravnavalo, so gospodje povsod rekli: Ne! Ali zadnja beseda bo na Dunaji. — Okrajni zastop v Celji pričakuje letos dohodkov za 4187 glđ. 50 kr., izdatkov pa za 42.186 glđ. 12 kr., primanjalo bo toraj 37 tisoč 998 glđ. 62 kr., to pa upa pokriti s tem, da bo se na vsaki goldinar »cessrske dače« v davkarnici pobirale priklad po 25 kr. Okraj Konjice pa potrebuje 35 kr. za vsaki goldinar. — Pri Sv. Juriji ob južni železnici je nekdo nekež ženski obljubil zakon, potem pa besedo prelomil in vzel drugo. Zapusčenka je pregovorila svojega brata, naj na dan poroke zažge cerkev. In res! Brat Brglez je v zvoniku zanetil ogenj. Toda fanta, ki sta pri orgljah meh tlačila, sta ogenj zapazila in povzročila, da ni nastala posebna nesreča.

Koroško. Deželni proračun za l. 1896 kaže 1 milijon 270.905 glđ. potrebsčine in 196.371 torej primankljeja 1,074 534 glđ. Ta se bode pokril z 20 odstotno priklado na vino, sadni mošt in meso ter 51 odstotno priklado na vse direktne davke. — Usmiljenih sestra tudi še letos ne marajo liberalci v deželno bolnišnico; rajši imajo luteranske postrežnice iz Nemčije. — Odgovorno vredništvo »Mira« je mesto odstopivšega Fil. Haderlapa prevzel g. Ivan Peršelič. — V cerkvi v St. Pavlu ob Zili in v Smerčah so vlomili tatovi. V St. Jederti ob

Volsberku se je igralo dveletno dete v postelji z užigalicami, ki so se vnela, użgale obleko, da je uboga deklica hudo opeklo. Po strašnih mukah je umrla. Ali ni tega kriva malomarnost starišev? — V Celovcu je izdelal akad. slikar A. Veiter velik izviren križevpot za cerkev v Paternionu. Delo je zelo krasno. — Novačenje se vrši letos po sledečih slovenskih krajih. Celovec dne 5., 6. in 7. marca (552 novincev.) Borovlje 9. marca (200), Celovec (mesto), 20. marca (105), Železna Kaplja 21. marca (152.) Pliberk 23. in 24. marca (370.) Velikovec 26., 27., 28. marca (560.) Št. Pavel 30. in 31. m. (310), Trbiz 10. in 11. aprila (367), Beljak od 13. do 16. aprila, Šmohor 18. aprila (200). — Dirka drsalcev na Vrbskem jezeru bila je v nedeljo dne 9. februarija zelo dobro obiskana in prav kratkočasna. — Premeščeni so častiti gospodje: Vaclav Čech, provizor v Šmarjeti ob Velikovcu na Djekše; kapelan Josip Rozman v Sp. Dravberzi kot provizor v Šmarjeto ob Velikovcu in ob jednem oskrbuje župnijo Št. Jurij na Vinogradih. V Spodnji Dravberg pride kapelan J. Trunk iz Vetrinj.

Primorsko. Kakor znano je mil. škof tržaški Glavina odlozil svojo višje pastirsko službo. Ravnokar je izdal pastirski list, v katerem se poslavlja od svojih vernikov. Ves pastirski list dehti goreče ljubezni do ljudstva. — Za kapitularnega vikarija, kateri bode začasno vodil škofijo, je izvoljen stolni prost dr. Šust. — Slovenski poslanec je Tuma stavil v deželnem zboru goriškem vprašanje na ministra, v katerem zahteva odgovora glede železnice po soški in vipavski dolini. — V slovensko mestno šolo pod Turnom v Gorici hodi še vedno samo jedna deklica, ker so stariši sklenili radi nezdravih prostorov otrok ne pošiljati v šolo. V Čepovanu so sklenili ustanoviti prostovoljno požarno strazo. — V Kastvu je bil občinskim glavarjem izvoljen g. Kazimir Jelusič. — V Kazeljih pri Sezani je umrl ondotni dušni pastir č. gospod Fran Tomšič. Pokojnik je bil rojen v Laščah na Kranjakem leta 1819, v mašnika posvečen 1847. — Poslanec Grča je v goriškem deželnem zboru stavil predlog, naj se pomnoži število trtnic za cepljenje ameriške trte. Isterski deželni zbor je sklenil prošnjo do vlade, naj v Trstu osnuje italijanske visoke šole. Italijani to zahtevo ponavljajo leto za letom. — Pri volitvi za cestni odbor koperskega okraja so zmagali Slovani. — Občina Pazin v Istri se bode razdelila na štiri manjše občine, da bodo v njih Italijani lažje pestili Slovane. — Vojaški nabor na Goriškem bo letos tako-le: 2. in 2. marca v Gradišću, 4. in 5. m. v Korminu, 6. in 7. v Gorici (za mesto), 9., 10., 11. in 12. za goriško okolico, 13. in 14. v Ajdovščini, 16. in 17. v Kanalu, 18., 20. in 21. v Tolminu, 23. v Bovcu, 26. v Cirknem, 10. in 11. aprila v Sezani, 13. in 14. v Komnu, 22. in 23. v Trziću in 24., 25. in 27. v Črvinjanu.

Listek.

Zadnji nasmehljaj.

(Iz leta 1866. pripoveduje Valoušek. Poslovenil F. H.-e.)

Iz bojišča severne armade na Češkem so prihajale v Olomuc nepričakovane novice. Ze prve so bile toli žalostne, da jim ni hotel nihče verjeti, in vsaka naslednja je bila še hujsa. Naposled je zagromela kot grom Jobova vest: »Vse je izgubljeno, naši beželi!»

Nepopisljiv strah se je polastil vseh v trdnjavi in okolici. Onim, ki so se popred najmanj bali, je srce upadlo do cela. Mnogi so se zaverovali v gotovo zmago avstrijskih vojakov tako, da niso mogli umeti kraljevo graškega poraza. Še-le, ko so pribežali v Olomuc prvi oddelki v divjem teku in neredu, se ni moglo več dvomiti o tužni resnici.

»Prusi derejo v Moravo!« bila je zadnja novica, ki je pretresla srce vsakega in provzročila splošno zmedenjavo. Nekateri so menili, da zadrži Olomuc zmagovalce in da se vname pod njegovim zidovjem obupen boj. Kdor je mogel, je zapustil mesto. Ali drugi so prav slutili, da ne bodo zadržale Prusov naše zmedene čete in in trdnjavski jarki, da je njih cilj Dunaj ne Olomuc.

Dne 9. julija je dospela glavna moč premagane severne armade. Vojaki so se vtaborili na desnem bregu Morave pri južnem delu mesta. Utrujeni, pobiti in zmešani polki so upali, da se spočijejo v Olomucu, a povelje se je glasilo: »Naprej, hitro naprej proti Dunaju!« In naša vojna je drla liki povodenj brez oddihljeja naprej proti jugu in vzhodu, za njo pa Prusi.

Z begom so hoteli uničiti pruski namen: v tesni olomuški trdnjavi armado premagati do cela. Prusi so obsli Olomuc in predno se je kdo nadejal, so se stali pri Kremsirju. Le s težavo se je posrečilo našim uiti.

Dne 14. julija zvečer je prejel tudi ulanski polk ukaz zapustiti Olomuc na vse zgodaj. Bil je prednja straza zadnjega oddelka bežeče armade. Nihče ni mislil na spanje.

Ritmajster Z. je naznanil svojim podložnim ukaz ter šel v mesto, da se odpočije, a ni mogel spati, ker je bil ogorčen radi poraza in sramotnega bega. Kako drugačen je bil boj pred dvema letoma v Slesvik-Holstajnu! Ondi se je s hrabrostjo odlikoval ter se hitro naprej pomaknil, in danes?! — Mlad je bil še, zdrav in močan, toda dogodki zadnjih dni so uničili skoraj popolnoma njegovo duševno moč. Nemirno se je premetaval na postelji. Ni umel ne vzrokov, ne posledic nesrečne vojske. Vprašanje za vprašanjem se je rodilo v njegovi glavi, a odgovoriti ni znal niti na jedno. Slednjic je vzdihnil:

»E, po kaj se trudim? Moja dolžnost je bojevati, ne pa vpraševati se zakaj! Treba je, da se za jutri pokrepčam!«

Reče, pritisne desnico na oči ter skuša obrniti svoje misli drugam.

Tu mu pride pred oči podoba stare matere. Vidi njeno nagubančeno lice, pripogajeno telo, tresoče se

roke ter gleda v ljubeznipolne oči, ki so se vpirale v njega.

Ogorčenost se je umaknila tihim žalosti. Celo njegovo dušo je prešinil otožni spomin na dan, ko je videl zadnjič svojo mater. Htel je k njej pred vojsko, da se z njo poslovi in jo potolaši. Ali pogumna mati je tožila njega.

»Zakaj bi se bala zate?« je dejala. »Povsod smo v božjih rokah in ne vemo, kdaj in kje nas pokliče njegova sveta volja. Če bi tudi padel v boju, ne bodem tožila! Trdno namreč upam, da se zopet enkrat snideva. — Teda sin moj, srce bi mi počilo, če bi zvedela, da si umri — od Boga za vekomaj zavržen! Vi vojaki pozabite prepogostoma na Boga!«

To rekši se je stresla in zjokala. Potem je nadaljevala:

»Zato te prosim, moj sin: ne hodi v boj ne da bi se bil popred spravil z Bogom! — Obljubi mi!«

Sin tega ni mogel odreči materi. Stisne njeno vrolo roko, poljubi njeno objokano lice in reče tiho: »Obljubim!« Potem se je odpeljal.

Vse se je vrnilo v spomin mlademu stotniku. Napolnjevala ga je sladka in mila žalost. In vendar je čutil nekaki boj v srcu, neko očitjanje. Tolikokrat je že gledal smrti v obraz; ali je storil, kar je obljubil materi? In ako bi bil umri, ali bi se bila videla z materjo? Odgovor je bil novo očitjanje v srcu.

Ali — materina podoba je bledela, se zgubijala, oči so se zapirale polagoma, srce se je pomirilo, zaspal je.

Stotnik je spal zelo nemirno. I v spanju je čul, kako ropotajo bobni, kako rezgetajo konji in kako pokajo topovi. Zdaj je počil na čelu svoje čete bežeče Pruse, zdaj se je zaman branil njih kroči. Kar obmolčne boj, grobna tihoča je okrog njega. Po vojakih ni ne duha ne sluha. Tiha, globoka tema ga obdaja. Ali počasi se spreminja tema v čudno luč. Ali spi, ali bedi?

Pri postelji stoji — mati! Častnik odpira oči. Nenavadna svetloba razsvetljuje znano materino postavo. Vidi jo, hoče spregovoriti, v roko seči: a ne more. Glava in vsi udje so mu težki, jezik kot železen. Tihom leži in gleda zavzet mater.

In mati stoji pri njegovem ležišču roki križem na prsih. Lica so blede, v očeh se blišče solze, na obrazu se bere izraz bojazni in silne prošnje.

Odkod je prišla in kaj hoče?

Sin jo vidi, spoznava vsako gubo na njeni obleki, ali govoriti ne more.

Mati mu namigne s solzečim se očesom, polaga mu počasi svojo hladno in tresočo se roko na njegovo in prosi:

»Pojdi za menoj!« To rekši odide. Sin se vzdigne na postelji in gre za njo.

Gresta tiho in lahno, koraki se ne slišijo. Zapustita sobo, gresta po stopnjicah, prideta na ulico. Neka medla luč jima razsvetljuje pot. Prešla sta že nekaj ulic in stopala sta po trgu. Stotniku so znane ulice in trg, celo vsaka hiša.

In mati ga pelje naprej. Slednjič se ustavi pri visoki steni brez oken, z nizkimi vrati. Na vrata kaže sinu

z roko, neizrekljivo proseče mu gleda v oči in — se zgubi ter zgine v črni temi.

Stotnik se zbudi in vstane na postelji. Krog njega je vse tiho. Skozi okno prihaja blede luči ugašajočih zvezd. Zaman se ozira po materi. Povsod je mrak.

Ali so bile sanje ali resnica?

Mane si čelo, briše oči in vnovič išče okrog sebe. Mater ne vidi, sanje so bile. Toda kake sanje?

Neznan nemir in čudni strah prešinja njegovo dušo. Nekaj časa sedi na postelji. Najasne in nečuvvene misli ga napolnujejo. V tem mu šine čudna misel. Ustraši se je, a zatreti je ne more, vrača se vnovič in vnovič.

»Tako je, tako je!« šepeta konečno z bolestjo. »Draga mati, umem te!«

Oči so mu bile solzne in v srcu je bilo tesno. Neki sklep je vstajal v njem. Negotovost, strah in neodločnost so se borile v njegovi duši. Ali naj stori, ali ne?

»Bodi!« reče konečno odločno, vstane in se hitro obleče. V hipu zapusti prenočišče ter stopi na ulice.

Bito je še prav zgodaj, po ulicah je bila še tema. Tu se zopet ritmojster ustavi. Ali kmalu se odloči. Zapne suknjo, prime z levico za sabljo ter gre po isti poti, po kateri ga je vodila mati v sanjah.

Kmalu se ustavi pod visokim stolpom. Pozna ga pozna tudi vrata, na katera mu je mati kazala. Samostanska vrata so.

Ko zagleda vhod, se zopet ustavi. Nespametno in nemožno se mu je zdelo njegovo počenjanje. Toda spomni se na nespolnjeno obljubo, na živo proseči pogled materin in vzdigne roko. Po hodniku zapoje zvoneček, kojega glas je predril mrazu ritmojstrove sree.

V trenutku zadone tih koraki, vrata se odpre. Prikaže se belolasi vratar.

»Kaj želite gospod?« vpraša tiho vratar.

Ritmojster odgovori še bolj tiho ter gre za vratarjem. Vrata se zapró. V nekaj minutah kleči že pred očetom opatom kot spokornik. Dolgo kleči, in ko vstane poljubi roko, katera ga je blagoslovila in z Bogom spravila.

V pol uri gre zopet iz samostana. Oddahnil se je globoko, ko je stopil v hladni jutranji zrak. Nad mestom se je že danilo.

»Zadovoljna si ljubko, mila mati, danes z menoj!« pravi poluglasno ter krene hitro proti mestnim vratom. Njegovo sree je mirno in duša pokojna. Radostna zadovoljnost mu je polnila dušo, raz katero je padlo težko breme.

Ko je prišel ritmojster k svojemu polku, zarilo se je nebo na vzhodu. Po ostrogu se je začelo življenje: trobente so pele, vojaki so vstajali, kurili in kuhali. Na mestnem zidovju so se blesketali topovi, višja poslopja so rdela v jutranji zarji.

Lica vojakov so bila blede, obleka umazana, raztrgana. Malosrčnost se je brala na obrazu vsakemu.

Ko je solnce izšlo je ukazal ritmojster Z. odsedlati konje. Brez vneme so vojaki ubogali. Pripravljeni na odhod so čakali polkovnika.

Ob peti uri je odrinil polk od Olomuca.

»Danes bođe gorak dan! A upam, da bođe tudi miren: o Prusih ni duha ne sluha«, obrne se polkovnik proti ritmojstru Z., ko je vodil polk proti Tovačovu.

»Čudim se, da nas na begu ne vznemirjajo«, odgovori mirno ritmojster.

»Nikar se tega ne želite«, reče polkovnik. »Mislim pa, da bodo Prusi mirni.«

»Da bi nas le zaskočili ne! Prusom to godi, radi iznenadijo sovražnika.«

»Ah, tega se ne bojim! Hitro bi morali hoditi in se prav daleč okoli Olomuca.«

»Nič ni nemogoče«, opomni ritmojster in si prizge smodčico.

Polkovnik ga je zavrnil z roko in trenil konja z uzdo. Solnce je že začelo pripekati. Vojaki so bili tihi. Prašni oblaki so se vzdigovali izpod konjskih kopit. Za ulanci so stopali v primerni dalji peči in za temi so ropotala kolesa nekaj baterij.

Vojaki so že prešli nekaj vasij. Po njivah je bilo pusto, nikjer ga ni bilo videti delavca. Le topot konj ropot koles in ropotanje bocaov je motilo mrtvo tišino. Tu pa tam je donelo resno petje zvonov, ki je vabilo ljudi k pobožnosti.

Oddelek se je pomikal najprej kakor bi bil pozabil na sovražnika. Še ogleduhov niso razposlali!

V dalji se je že videl tenki stolp tovačovskega gradu. Iz dimnikov se je valil dim v stebrih naravnost proti nebu. V bližini se je razprostiral na obeh straneh ceste bukov in hrastov gozdiček.

Vojakom nasproti je korakala počasi stara žena. Ko je prišla do ritmojstra in polkovnika, ki sta jezdila na čelu polka, se je ustavila.

»Mati, ali ste videli tu blizo kakega vojaka?« jo poprsša ritmojster.

»Videla, gospod!« odgovori žena plašno se oziraje. »In mislim, da so Prusi! Zgodaj zjutraj se je čulo od Prostejova proti Tovačovu ropotanje in videti je bilo modre suknje.«

»Eh, kaj se!« smeje se polkovnik. »Motite se mati, Saksonci so bili!«

»Blagovolite, prosim prevdariti, da so šli naši s Saksonci po levem bregu Morave proti Prerovu!« ugovarja ritmojster.

»Ljudje so rekli, da so bili Prusi, in da jih je pri Tovačovu vse polno. Vrnite se!« svetuje žena.

»Že vemo!« odgovori polkovnik in požene konja.

»Pazite, ljudje božji! Sinoči so se slišali strelji od Kralje sem!« svari žena ter krene po stranski poljski poti v najbližjo vas.

»Gospod polkovnik, menim, da ima žena prav. Kraj pred nami je nevaren!« opomni ritmojster.

»Naprej!« veli polkovnik in polk se pomika naprej.

Bližala se je ura osma. Globoka tihota je vladala okrog, še listje na drevju se ni gibalo. Tiho in kakor boječe je stopal polk kake pol ure ter prišel v gozd.

Kot bi trenil se zablisne v goščavi, zagrmí top, granata nad polkovnikovo glavo se razpoči in pade v

sredino naših vrst. Ob jednom sazveni kroglja in polkovnik pade raz konja.

»Nazaj!« veli ritmojster in obrne konja. A bilo je že prepozno! Grozen prizor se mu odpre pred očmi: Od vseh strani se kadi, bliska, pokajo puške in rjové topovi. Polk je bil od drugih vojakov odtrgan. Zmešnjava je nastala med ulanci, ki so padali raz konj, konji so se vspenjali in boječe razgetali.

»Raz konje!« zapove ritmojster; toda v tem hipu se vspne konj pod njim, skoči in zdirja z njim v goščo.

»Vse je izgubljeno! Izgubljeni smo!« reče in zagradi z desnico sabljo, z levico pa revolver. V groznem neredu so se obrnili ulanci na polje, niso videli sovražnika, pač pa padali v dežju krogelj.

Prusi so zadeli na pešce, in tudi ti so bezali v pičli pol uri proti Prerovu in Olomucu.

Ulanski polk je bil razkropljen.

Kot po čudežu je predrl ritmojster Z. skozi sovražniške vrste, ki so bile razvrščene po gozdu. V divjem teku ga je nesel konj skozi hosto, veje so mu izbile sabljo iz roke, odnesle tudi bliščočo se čelado. Okrog ušes so mu zvižgale pruske svinčenke, ali vendar je ušel — splašen konj je drl z njim naprej in naprej med njive. Za njim se je podilo nekaj sovražnih dragoncev. Bila je strašna gonja za žive in mrtve. V diru je sprožil vse strele svojega revolverja, ali srečno ni vedel. Konj je padel pod njim, zopet se vzdignil ter priganjan z ostrogama letel je dalje. Gosta vroča sopara je šla iz nosnic, bela pena je škropila na vse strani, teško je že pihala dobra žival. Pregarjalec je čutil, kako se vzdigujejo lakotnice med njegovima kolenoma in hitro vpadajo, še trenutek, in konj pade pod njim! In za seboj čuje bližje in bližje topot pruskih dragoncev, sliši pokanje pušk in zvižganje svinčenk. Že vidi strehe bližnjega trga. Vidi belo zidovje pokopališča, križe okrog kapelice, vidi znano znamenje ob cesti, trume gledalcev, izmed katerih beže jedni domov, drugi pa gledajo grozno gonjo ter mu migajo kot avstrijskemu častniku. Še jeden trenutek in rešen je! Prusi se ne bodo upali v trg — tam je tudi njegova mati, kakšen bođe sestanek?

Zadnjič stisne konja, zarije ostrege v strani in potegne uzdo. Konj se vspne, preskoči jarek in pade na zeleno trato. V tem pa čuti tudi ritmojster bolečino v plečih, sapa se mu zapre, usta so polna krvi, v očeh se mu zatemni, usta bruhnejo kri na travo.

Prusi so sprožili zadnjič, se obrnili ter leteli nazaj. Gonja je končana!

»Pri znamenju leži mrtev ulanski častnik!« tako gre govorica od ust do ust. Zene si lomijo roke, katere so pa manj boječe, hité gledat.

Tu na trati leži konj, gorka sopara mu gre iz nosnic, zraven konja leži na obrazu ritmojster Z. Na plečih se vidi velik rudeč madež, obraz je v krvi.

»Hitro vode!« oglasi se močen glas in nekaj usmiljenih žen teče v mesto.

Med radovedneži stopa tudi stara ženica drobne postave, nagubančenega čela s milih očí.

»Dobrotljivi Bog, ne dopusti!« vzdihuje. Noge se pod njo treso, srce utriplje. Preriva se skozi množico kakori bi mela prvo pravico pri padlem. Oai pa, ki stojé najbližje, si nekaj šepetajo in se prostovoljno umikajo.

»Nikar se ne ustrašite mati!« pove jeden pogumnejših, in uboga žena se vrže na padlega.

»Sin moj!« toži in se joka, težko glavo privzdiguje in poljubuje krvavo lice.

»Pozor! še diha. Vode.« kliče zopet nekdo in v tem hipu mu že ponujajo vodo.

Pazno vzdignjejo ranjenca, odpnó suknjo in ga umijejo. Slabo je dihal, ali oči so bile zaprte. Mater so tolažili, a zaman. Konečno pogleda znamenje, vidi Mater božjo, v njenem naročju pa mrtvega Sina.

»O žalostna Mati božja! potrpežljivo hočem prenašati to britkost in vnovič vpre svoje oči v bled obraz sinov in nova bolečina prešinja njeno dušo.

»Moj Bog, rada, rada prenesem to žalost, samo če bi vedela, da je umrl moj sin s Teboj spravljen! Zato sem Te vedno prosila, da bi rešil njegovo dušo. Ali sem molila zastonj? Kdo mi pové, moj Bog?« To šepetaje je gledala na sinove ustne, kakor bi hotela na njih prebrati odgovor.

In glej! Ustne se zganejo, oči se odpró. Začudeno gledajo okrog, dokler se ne vpró v mater. Nekaj hipov so tako gledale: kar oživé, ustne se stegnejo, zašepetajo: Spravljen! in se zaokrožijo v nasmehljaj. In nasmehljaj je segel v materino srce kakor topli žarek.

Brez sape je gledala mati smehljajoči obraz. Mati ga je dobro umevala! Prepričala se je, da je spolnil njen sia obljubo, kajti tako mirno in mило se more smehljati ob smrtni uri le čista vest.

»Rešen je rešen! Hvala tobi večni Bog!« se je radovala njena duša in ni se motila.

Tudi okolistoječi so opazili zadnji nasmehljaj umirajočega vojaka.

Mati se nagne, poljubi smehljajoče se ustnice, iz katerih je prišel tih vzdihljaj, in stotnika Z. ni bilo več.

Domoznanstvo.

5. C. kr. trgovinski minister; zdaj ima to službo baron Glanz, po rodu Nemec.

On mora skrbeti za kupčijo, trgovino in brodarstvo. Zato mora pripraviti vse potrebno za mednarodne kupčijske pogodbe in dace, katere pa podpiše c. in kr. minister zvananjih zadev, a ta trgovinski minister mora gledati na to, da se te pogodbe res spolnujejo. Tudi nadzoruje razne kupčijske družbe in banke in vodi vse cesarske železnice in nadzoruje zasebne. Tudi parobrodna družba avstrijskega lojda v Trstu je pod njegovim vodstvom. On ima v rokah vse pošte in telegrafe in razne statistične (poizvedovalne) urade. Tudi vse banke za kupčijo, trgovino itd. po svojih komisarijih nadzoruje.

6. C. kr. poljedelski minister je zdaj češki grof Ledebur, ki skrbi l. za razne postave v poljedelstvu

in rudokopstvu v korist, 2. podpira vse stroke poljedelstva, sadjereje, vinoreje, živinoreje, nadzira kmetijske družbe, 3. vse rudarstvo ima v rokah. Tudi cesarske gozde in posestva upravlja.

7. C. kr. minister za deželno brambo je zdaj F. Z. M. grof Velzershajm, on mora skrbeti za jed in obleko in stanovanje vsi vojski, on izbira novice vsako leto in ima vso deželno brambo in črno vojsko v svoji oblasti, tudi vsa žandarmerija je pod njegovim gospodarstvom.

Razun teh 7 ministrov pa včasih cesar še katerega družega izbere za ministra »brez delokroga ali kakor se po francosko reče: »za ministra brez portfelja«. Tako imajo Poljaki vedno svojega »ministra za Galicijo« in Čehi so imeli svojega »ministra rojaka«, tudi Nemcem dajo včasih še katerega ministra powhu, le Slovenci, Hrvati, Lahi in Rusini ga nikoli ne dobimo, dasi ga najbolj potrebujemo.

Izmed teh 7 ministrov je eden minister predsednik, ali pa je še 8. minister, ki je samo predsednik, da ima čez druge ministre nekoliko oblasti, da jih pokliče skupaj, kadar se imaje kaj važnega posvetovati itd.

Ti ministri torej pomagajo cesarju vladati avstrijske dežele. To so mogočni gospodje in morajo biti brihtne glave, sicer se ne obdržé dolgo v službi. Morebiti je kdo radoveden koliko jim cesar daje plačila? Lepo plačilo imajo ministri; vsak vleče na leto 40.000 to je štirideset tisoč kron, ministerski predsednik ima pa še 10.000 kron po vrhu.

Ministri pa ne morejo vsega dela sami opraviti, zato imajo zopet svoje svetovalce in pomočnike, in teh je jako veliko. Kmalu toliko, kakor v kaki manji fari ljudij. Vsi ti so zopet razdeljeni po stopinjah. Najbližje ministra stojé: sekcijski načelniki, to so najboljši njegovi svetovalci, kateri so čez druge postavljeni. Vsak sekcijski načelnik ima spet pod seboj več ministerskih svetovalcev in še nižje stojé sekcijski svetovalci, za temi pridejo ministerijalni tajniki in namestni tajniki in prav spodaj se začne služiti kot ministerijalni koncipist. Od koncipista do sekcijskega načelnika je torej šest uradniških vrst, ki ima vsaka višjo plačo in večjo oblast.

Za vsa ta ministerstva je postavljen en c. kr. najvišji računski dvor, ki je drugi, ko je c. in kr. skupni najvišji računski dvor in ima dolžnost na to gledati, ali res ti ministri in njih uradniki z denarjem tako ravnaajo, kakor veleavajo postave in državni zbor.

Vsi ti ministri živé na Dunaju in od tam vladajo vse avstrijske dežele, a to je le mogoče, ker imajo v vsaki deželi zopet svoje pomočnike in o teh bomo prihodnjič na kratko spregovorili.

Narodno gospodarstvo.

Moljenje krave do tega časa, da ima mleko, je škodljivo. Navadna krava zgubi mleko tri mesece, predno ima tele. Dobre krave mlekarike pa molzejo tudi tako dolgo, da imajo tele. Dobro pa jih ni tako dolgo molsti, ker se potem tele dobro ne razvije, ker se s tem krava oslabi in ker potem krava nima toliko mleka, kakor bi ga imela sicer. Od 12 tednov, predno ima tele, dalje naj se vedno redkeje molze, sprva dvakrat namesto trikrat na dan, potem pa jedenkrat na dan, nato pa jedenkrat na 36 ur, nato pa jedenkrat na 48 ur. Če se tako ravna, bode krava zgubila mleko. Pomolsti se pa krava mora vselej popolnoma. Nikakor ni dobro, ako se pušča mleko v vimenu.

(Koliko Ljubljana na leto potrebuje.) Po uradnem izkazu se je l. 1895 dachu podvrženega blaga pripeljalo v Ljubljano, kakor sledi: 13.381 litrov ruma, araka, rozolje, likera; 1230 hektolitrov žganjevca; 813 hektolitrov žganja; 16.940 hektolitrov vina; 4183 hektolitrov vinskega mošta; 111 hektolitrov sadnega mošta; 23 tisoč 059 hektolitrov pive; 1160 hektolitrov kisa; 4019 volov, bikov, krav in telet nad jedno leto starih; 7492 telet do enega leta starih; 3374 ovac, ovnov, koz, kozlov in koštrunov, 3389 jagnet, kozličev in prašičev do 5 klg., 7724 prašičev nad 19 $\frac{1}{2}$ klg. težkih; 820 met. stotov svežega, nasoljenega in prežajenega mesa, salam in klobas; 8883 puranov, gosi, rac in kapunov, 32 tisoč 817 parov kokošij, piščet in golobov; 251 srn in divjih koz; 2042 zajcev; 351 klg. razsekane in črne divjačine; 332 fazanov, divjih petelinov in divjih kokošij; 593 gozd-nib jerebic, kotovnov, divjih gosij, divjih rac, kljunačev in divjih golobov; 27 lisč, kozic in potapljavk; 6700 klg. rib in školjk iz morja, rek in potokov, potem ribjih iker, sardin in sardelj; 19.259 klg. klinov, navadnih morskih rib, polenovk, slanikov, rakov, polžev in ostrig; 1469 met. stot. riza; 54.796 met. stot. moke, pšena, škrobe, pekarij, sladkarij, malega prepečenega kruha; 3017 met. stot. ovasa v zrnji; 23.774 met. stot. sena, slame in otrobov; 549 met. stot. zelenjave; 7324 met. svežega sadja; 597 met. stot. masla, stearinovitih in lojevih sveč; 40 met. stot. loja in tolišče; 378 met. stot. svinske masti, sala in slanine; 498 met. stotov mila; 774 met. stot. sira; 1.490.981 jajc; 1839 met. stot. koprnega, lanenega in gorsičnega olja; 7673 klg. oljki-nega, mandelnovega in orchovega olja; 27.606 kubičnih metrov trdih drv, borovega in brinjevega lesa; 6971 ku-bičnih metrov mehkih drv in butarič; 2506 meterskih stot. olja; 301360 met. stotov premoga in koksa.

Tršne cene v Mariboru. Pšenica 5 gl. 40 do 80 kr., ri 4 gl. 95 kr. do 5 gl. 95 kr., ječmen 4 gl. 40 do 80 kr., oves 3 gl. 30 do 60 kr., koruza 4 gl. 25 do 55 kr., proso 4 gl. 70 kr. do 5 gl. 10 kr. haj-dina 4 gl. 20 do 60 kr., fižol 6 gl. 30 kr. do 7 gl. 50 kr., vse po hektoltru; kilo riza 12 do 28 kr., graha 24 do 26 kr., leče 24 do 30 kr., fižole 10 do 12 kr., krompirja 4 kr., čebule 11 do 13 kr., česneka 28 do

30 kr., jabolk 16 do 20 kr., brusok 14 do 18 kr., ore-hov 20 do 22 kr., putra 1 gl. 20 do 60 kr.; liter mleka svežega 10 kr., posnetega pa 8 kr.; 7 jajec 20 kr.; kilo sljiv 24 do 28 kr., kumina 44 do 50 kr., hrena 24 do 28 kr., kislega zelja 12 do 14 kr., kisle repe 10 do 12 kr.

Razne novice.

(Družba sv. Mohera.) Vse cenjene bralce Domo-ljubove vabimo, da se tudi letos polnoštevilno vpisejo v to prekoristno družbo. Svoje letne doneske naj vsaj ta mesec izroče č. gg. poverjenikom.

(„Katoliško politično društvo v Vipavi“) ima prvi občni zbor 23 febr., prvo nedeljo v postu v prostorih g. Prhavca ob 4. uri popoldne z naslednjim vsporedom: 1. Nagovor predsednika, 2. Poročilo tajnikovo, 3. Poročilo blagajnika, 4. Volitev novega odbora, 5. Posamezni nasveti.

(Železnice na Kranjskem.) Minister za železnice je naznanil deželnemu odboru, da vlada prevzame poročstvo za 4odstotno obrestovanje prioritet v znesku 400.000 gl. za vrhniško železnico, če udeleženci prevzamejo delnic za 50.000 gl. — Pogoji za železnico so torej dani in železnica se bode najbrže že letos pričela graditi. Poslanci kranjski pa so v deželnem zboru predlagali, naj se ta izreče za železnico iz Celovca v Trst čez Tržič, Kranj, Loko, Ziri, Senožeče, Divača; nasproti pa je baron Zvegelj stavil predlog, naj zbor ne imenuje naravnost nobene proge (ne Loške, ne Bohinjske), ampak naj se poteguje za to, da nameravana železnica sploh pelje skozi Kranjsko deželo. Za prvi predlog so bili vsi radi-kalni in konservativni poslanci razun poslanca Ažmana, ki se je z velikoposestniki pridružil predlogu barona Zvegeljina, ker ta predlog vendar še nekaj upanja pušča za Bohinjsko železnico.

(Nove Šmarnice za l. 1896) se tiskajo. Spisal jih je znani nabožni pisatelj g. župnik Jožef Kerčon, in sicer Bogu v zahvalo, da mu je dal doživeti petdeseto leto maš-ništva, in v spomin žale mabe, katere misli letos obha-jati. V tej knjigi obravnava g. pisatelj življenje Marijino od njenega brezmadežnega spočetja do vnebovzetja.

(Tri leta v ječo za 18 kr.) Na Reki obsodili so v triletno ječo Antona Wollingerja iz Bele Cerkve na Mo-ravskem. V stolni cerkvi je z limanicami iz puščice ukradel 18 krajcarjev. Kazen se mu je zaradi tega tako visoko odmerila, ker je že večkrat bil kaznovan zaradi tatvine.

(Zopet kolera v Rusiji.) Iz Peterburga pišejo: V tednu od 18. do 25. januarija t. l. obolelo je v tej guberniji zopet 14 oseb za kolero, 5 jih je umrlo. — V guberniji Kijev obolelo je od 12. do 18. min. mes. 10 oseb za kolero, 4 so umrle.

(Ogenj.) Z Breznice. V nedeljo 2. februarja zvečer okrog 9. ure je pričelo goreti na podu »Pizeve« hiše v Zirovnici. Zgorele so 3 hiše s hlevi vred. Pri prvi hiši

jim je zgorelo prav vse, rešili so si le življenje. — Tudi pri drugih dveh hišah, namreč pri Mežnarju in pri Krevlju je zgorelo mnogo obleke, žita in drugega blaga. Zavarovan ni bil nihče. Zelo hudo se je opekla 26-letna dekle Marija Legat, in ni veliko upanja, da bi okrevala. — Na pomoč so prihiteli požarne brambe iz Begunj, Radovljice in Gradca, ki so se mnogo trudile, a manjkalo je vode. — Kako je nastal ogenj, ali po hudobiji ali po nepredvidnosti, se ne ve. — Pogorelci so pomoči zelo potrebni in jih priporočamo zlasti na plujem živcem Brezličanom.

(Pozor!) Prvo ljublj. delavsko konsumno društvo namerava preskrbeti svojim članom za letošnje leto in bodočo zimo potrebnih in cenih, trdih drv. Potrebovalo jih bude za celo leto nad 200 sežnjev. V to svrhu se vabijo kmetovalci, ki imajo ali bodo imeli pripravljena drva za prodajo, naj do 15. marca naznanijo pogoje, pod katerimi bi bili voljni dostaviti omenjeno svoto sežnjev kuriva. Pisane ponudbe je pošiljati pod naslovom: Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo v Ljubljani, Kongresni trg, ustmeno se pa lahko dogovori vsak večer od 6. do 9. ure v društveni pisarni.

(Zloba in nesreča na železnici.) Na Veliki loki so pri železniškem tiru neznani lopovi nasuli kamna na železniški tir; vsled tega se je stroj pri jutranjem vlaku nekoliko poškodoval, precej zelo pa prvi voz za strojem. Vlak je imel zaradi tega poldrugo uro zamude. Zločinci so pretrgali tudi brzojavno žico.

(Povišanje oskrbovalnih stroškov) v deželni bolnici ljubljanski v Vodmatu. Deželni odbor kranjski je zvišal dnevno oskrbovalno pristojbino z dnem 1. januarja 1896. tako - le: Za I. razred 2 glđ. 50 kr. na 3 glđ. 50 kr. za II. razred od 1 glđ. 60 kr. na 2 glđ. za III. razred za kranjske domačine od 70 kr. na 80 kr. za druge od 70 kr. na 90 kr. Na porodniškem oddelku bolnišnem so dnevne oskrbovalne pristojbine določene za I. razred na 3 glđ. 50 kr., za II. razred na 2 glđ. na III. 1. glđ.

(Iz Slavine) 28. jan.: Zmrznil je zvečer 27. m. m. Martin Bergoč iz Koč, star 48 let. Nesrečnež vračal se je iz Divače, kjer je bil sejem. Mahnila sta jo z nekim Slavincem kar po bližnjici čez Loko. Že sta prišla v Ravnik, slavinske senožeti, dobro uro še do doma, ko je Martin Bergoč tako onemogel, da ni mogel naprej. Hotel se je nekoliko odpočiti. Njegov tovariš iz Slavine ga ni čakal, pustil ga je, naj se — odpočije, in doma je povedal, da ga je pustil, pa rekel, da bo že prišel, ko se odpočije. Vsak pameten človek bi si moral misliti — kako se bo odpočil. In kako se je? Po isti poti sta šla tudi dva Selčana iz sejma in reveža dobila vsega trdega. Nekaj časa sta ga nesla. Pa kmalu spoznata, da tako ne pojde, da bosta še onadva ostala. Kaj storita? Sledeta svoje suknje in reveža dobro zavijeta, potem pa se spušta v tek proti Slavini. Vsa mokra in razbeljena prisopihata, skliceta ljudi in naprežejo voz in — hitro nazaj. Še ga dobijo živega in ga peljejo naravnost domu v Koče. Še je dihal doma. Pa je cela vas skupaj letela in to vam je bilo svetovalcev, zlasti svetovalk, kako naj delajo z njim! Drgnili so ga (baje na gorkem) in drgnili, da so

mu odrli kožo. Zivel je še dve uri doma, — da bi bilo treba iti po duhovna in zdravnika, spomnili so se se-le, ko je izdihnil dušo. — Popisal sem vso to zgodbo tako natanko zato, ker kaže res poštivovalno ljubezen do bližnjega, pa tudi nje nasprotno stran, — in pa, ker opominja, da bi se vendar že naučili, kako treba ravnati s takimi nesrečneži, in ne puščati preveč žensk blizu, ki vsaka če bolje vedeti, pa napravi le še večjo zmešnjavo.

(Tri dni pod snegom.) Blizo Kadena je bila hiša zamedena. Ker niso imeli v hiši nobenih jedil, so jedli čebulo in suhe skorje. Ker niso mogli do premoga, so podžgali strešne tramove, da so kurili. Vsled tega je sneg vdrl streho, kar je bilo krivo, da se je mrzav jako povečal. Tretji dan je kmetu pipa v ustih primrznila. Vsi so bili vže otrpnjeni, ko so do njih dokopali. V dimniku so našli dva zajca, v senjaku srno in več je-rebic zmrznjenih.

(Premije za pobite zveri in vidre.) V minulemu letu je dež. odbor Kranjski dovolil 25 glđ. premije za staro volkuljo, 50 glđ. za 5 mladih volkov po 10 glđ., in 54 glđ. za 27 vider po 2 glđ.

(Trije vinski bratci) so pozno v noč naredili stavo, da bo vsak prvo povelje, katero mu bo žena dala, natanko spolnil. Kdor svoje žene ne bo ubogal, plača 10 litrov vina. Drugi večer so se zopet v navadni gostilni zbrali. Mojster pek je pravil, da se je, ko je sinoči prišel domu, nad polnimi kadunjami testa spodtaknil. »Nerodba stara«, zarohnela je žena, »kar vlezi se v kadunje, da bo mir pred teboj.« »Kakor ukažeš, draga moja«, in vlegel sem se najpoprej v testo, potem še-le v posteljo. Drugi, brivec, je pripovedoval: »Ko sem prišel domu, nisem mogel najti poti med stoli in mizami. Tedaj se pa oglasi žena in pravi: »Zmeči vendar staro šaro skozi okno, da boš do postelje mogel.« »Kakor ukažeš, draga moja«, — ji odgovorim — ter zmečem vse stole in mize skozi okno.« Tretji, krojač, pa je žalostno poslušal. Ko pride vrsta nanj, pravi: »Moja stara pa je zaupila nad menoj: »Da bi si že vendar vrat zlomil!« Kakor vidita, tega nisem mogel storiti, zato rad priznam, da sem stavo izgubil in plačam 10 litrov, da imam le še cel vrat.

(Kaj ljudje vse stavijo.) Pred par leti je v Ljubljani stavil mesar, da bo svojega prijatelja v majhnem vozičku (cizi) pripeljal v Kamnik. Mož je neki stavo dobil. Francozje so pa gledé stav še večji ptiči. — Pred par mesci je namreč neki Francoz stavil, da bode v »šajtrgi« pripeljal svojo ženo okoli čelega sveta. In res! Vse mesto je bilo na nogah, ko je mož naložil svojo ženico v koloro ter odrinil z njo po svetu. Srečno sta presla zgornjo Italijo, prišla v Trst, Reko, Zagreb — do Belega Grada. Tu pa se je žena vendar-le naveličala tesnega in trdega sedeža v »šajtrgi« ter je svojemu ljubegnjivemu možu nekega lepega dne popihala. — Mož je bilo to tako huđo, da se je, ker mu je tudi okroglega v žepu zmanjkalo, obesil. — Komaj so ga rešili. — Ako bode »Domoljub« izvedel, da je kak Francoz pobeglo ženko dobil in ako jo bode še dalje cefral po svetu, bode svojim radovednim bralcem že povedal.

(Polševa pečenka.) Jurček je v mestni gostilni vzel jedilni listek v roke ter bral, da se tudi polži dobe. »Čakaj«, si misli, »polže bom danes jedel.« Ko mu jih natakar prinese, sne jih z lupinami vred. Natakar se čudi, ko ne najde na krožniku lupin, zato vpraša Jurčeta: »No, kako so se vam polži prilegli?« »Prav dobro« — odgovori Jurček — »samo malo pretrdo so bili pečenici.«

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 5. marcija 1896 zvečer.

Tržne cene v Ljubljani.

1. februarija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	7 80	Špeh, povojen, kgr.	— 6
Rež.	7 30	Surovo maslo,	— 80
Ječmen.	6 50	Jajce, jedno . . .	— 2,5
Oves.	6 80	Mleko, liter . . .	— 10
Ajda'	7 50	Goveje meso kgr.	— 64
Proso.	6 50	Telečeje . . .	— 68
Koruza.	5 50	Svinjsko . . .	— 56
Krompir.	2 80	Koštrunovo . . .	— 40
Leča hktl.	12 —	Pišanec . . .	— 70
Grah.	12 —	Golob . . .	— 20
Fižol.	12 —	Seno, 100 kgr. . .	2 32
Maslo kgr.	— 94	Slama . . .	2 50
Mast.	— 68	Drva trda, 4 kub.mtr.	6 50
Špeh, svež . . .	— 64	„ mehka . . .	4 80

Čevljarški učenec

vsprejme se takoj 22 1-1

Ivan Rozman

čevljar v Florijanskih ulicah št. 32. v Ljubljani.

Proda se iz proste roke za prav nizko ceno

mala kmetija

z vsemi gospodarskimi poslopji.

Ceno in pogoje pove lastnik, vas Čanje št. 24, pošta Blanca, Stajersko. 21 3-1

20 1-1 **Proda se hiša**

v vasi „Podsmreko“ pri Dobravi

z jednim hlevom, dvema travnikoma, dvema njivama in vsem zraven pripadajočim. — Poizve se na sv. Petra cesti št. 52 v trafiki.

Loterijske srečke.

Dunaj, 8. februarija:	35,	52,	2,	63,	37
Gradec, 8. februarija:	8,	89,	73,	83,	34
Linc, 15. februarija:	63,	40,	70,	86,	53
Trst, 15. februarija:	33,	40,	56,	31,	50

Povesti VIII. zvezek:

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. — Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Nj. svetost papež Leo XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponi-ju g lekarnarju G. Piccolijju v Ljubljani prisrčno zahvalo za dopslane Jim stekleničice (22-2)

Tinkture za želodec

Imenovan zdravnik ter tudi mnogi drugi slaviti profesorji in doktorji zapisujejo bolehavim Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepiča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccolij lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Cena jedni steklenici 10 kr.

Mih. Lavrič nasl. F. Grošel

18 3-2 trgovina s specerijskim blagom in deželni pridelki

v Ljubljani na Poljanski cesti št. 11

priloga različnega travnatega semena, domače in nemške detelje, predenice proste, ker ima samo zato vrejeni stroj. Pristni ribniški fižol, raznih vrst velikanske pese, loško repno seme, kaps (kaselsko seme) laneno seme (preslej), konoplje, sploh zanesljivo kaljiva semena.

Vnanja naročila izvrši hitro in natančno.

Agentje,

kateri bi razpečavali pri zasebnih šestkrat odlikovane novonarejene lesene pregibajoče se zastore (Holzrol-aux) in drugačne zastore (Jalousien) se iščejo proti visoki proviziji. — Ponudbe z priporočili tvrdki C. Ktemi, Jal. Fabrikant in Braunau i. B. (Ustanov. 1878). Največja tovarna te vrste izdelkov. 14 (6-2)

15 2-2
 Iz proste roke prodajo se
2 slamoreznice in 2 mlatilnice z gepelno
 vse v prav dobrem stanu. — Ogleda in natančneje se poizve pri
Janezu Kantču, posestniku v Kosezih nad Gor. Šiško.

Na prodaj je
hiša, hlev, dva vrta s sadnim drevjem in tri njive
 na Ježi pri Čeručah šte. 9.
 Več pozve se pri lastniku **Janez Češko**, na Loki
 pod Mengošam št. 36. 16 2-2

Zaradi potresa znižane cene!

Luka Vilhar

urar v Ljubljani, Vođnikove ulice, pri
 280 9 mesarskem mostu

prodaja kakor bi bila

„Razpredaja“

Napriložnostnejša prilika za nakupovanje **finih zlatih,**
srebrnih in nikelnastih šepnih ur, stenskih in ur
z nihalom, budilnic, verišic itd.

Vsa, tudi **najtežavnejša popravila** izvršujejo se na-
 tančne in z jamčeno dobro po niski ceni.

3 zlate 15 srebrnih kolajn. 12 častnih in priznanih diplom.	249 8-7	Varstvena znamka.
Franc Iv. Kwizda.		
Kwizdov		
restitucijski fluid		
o. in kr. priv. označevalna veda za konje.		
Cena 1 steklenice 1 glđ. 40 kr. a. v.		
Rabi se vže nad 30 let v dvernih hlevih: v vojaških in zasebnih hlevih z izrednim učinkom v krepljanje pred in po dlje tra- jajočem naporu, pri izvijnjenju udov, otr- nelosti kit itd. in uspešlja konja za urno tekanje.		
O. in k. avstro-ogerski dvorni založnik.	Glavna zaloga Okrožna lekarna v Kerneuburgu pri Dunaji.	Kr. rumunski dvorni založnik.
Paziti je na varstv. znamko in zahtevati le Kwizdov restitucijski fluid.	330 20-15 I.	Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah avstro-ogerske dežele.

Kathreiner

KNEIPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 35 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih po-
narejenih izdelkov je treba paziti
na izvirne zavoje s imenom:
Kathreiner

!Slovenskim gospodinjam!

važne in koristne knjige:

- I. **Toaleta.** Nova učna metoda o prirojevanji oblačil za dame. Cena glđ. 1.50.
- II. **Krojni vzorci za perilna oblačila.** Navod o prirojevanji ženskega, moškega ženskega in otroškega perila. Cena glđ. 1.80.
- III. **Krojni vzorci za otroška oblačila.** Navod o prirojevanji oblačil za dečke in deklice v starosti od 1—12 leta. Cena glđ. 1.60. Po pošti 10 kr. več.

Dobiti so proti vpošiljlatvi zneska pod
naslovom:

5 3-3 **M. Kunc** v Ljubljani.

Schicht-ovo

patent-milo

z znamko „labud“ je
 najboljše izmed katerega-
 koli mila.

56 9

3 zlate 15 srebrnih kolajn. 12 častnih in priznanih diplom.	250 6	Varstvena znamka.
Franc Iv. Kwizda.		
Kwizdov		
korneuburski živinoredilni prašek,		
dijetično sredstvo za konje in ovčad.		
Z najugodnejšim vspehom rabi se že nad 40 let v vseh vedjih hlevih proti pamanj- kanju slasti, slabemu prebavljenju, v zbolj- šanje ukusnejšega in izdatnejšega mleka.		
Škatlja velja 70 kr., pol škatlje 35 kr.		
O. in k. avstro-ogerski dvorni založnik.	Glavna zaloga Okrožna lekarna Kerneuburg pri Dunaju.	Kr. rumunski dvorni založnik.
Paziti naj se na varstveno znamko in zahtevati le Kwizdov Korneuburski živinored. prašek.	331 20-14 II.	Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijskih prodajal- nicah avstro- ogerskih.

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, prvi sirup rastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za naražan' krvi, rastopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem. . posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo naražanje kostij.

Cena steklenice je 1 gid. 25 kr., po pošti 30 kr. več za zavijanje. 299 20-5

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi ti, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj torej vaelej izrecno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je kraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z drugimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 27 20-11

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VIII, Kaiserstrasse 73 in 75.
Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Liniment. Capsici comp.

18-5 x lekarna Richter-jeve v Pragi 296

priznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gid. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar krato kot 726 70-20

Richter-jev liniment s „sidro“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Največji izbor.

Sketno
izdelovanje

L. Mikusch,
tovarna delnikov,
Ljubljana, Mostni trg 15.

Najnižje cene.

R. Pserhoferja

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve

odvajalne krogeljice preje kri čistilne krogeljice imenovane, so staroznano, lahko odvajajoče zdravilno sredstvo.

Cena tem krogeljicam 1 škatljica 16 krogeljic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami gid. 1-5, po poštne povzetju nefrankovano gid. 1-10.

Ako se svota vnaprej pošlje velja s poštino vred: 1 zavoj krogeljic gid. 1-25, 2 zavoja gid. 2-30, 3 zavoji gid. 3-35, 4 zavoji gid. 4-40, 5 zavojev gid. 5-20, 10 zavojev gid. 9-20. (Manj od zavoja se ne pošlje)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne krogeljice“

ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rdeče tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr.
franko posl. 65 kr.

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.)
Lehkotno odvajajoče sredstvo, ožviija in krepi želodec, ter pospešuje prebavljenje.
Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gid. 2-—

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Razn tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe. — Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštnej nakaznici), je poština dosti nižja, nego pri pošiljativah s povzetjem. 289 (12-8)

Prašek zoper kašelj

škatljica 35 kr., franko poslan 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferjeva,
najboljše sredstvo za rast las, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulrieha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gid. 1-—

Kmetovalcem kateri se hočejo poučiti o marsičem, kar koristi njihovem uspešnemu gospodarstvu, priporočamo knjizico

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava

Spisal Iv. Belec, župnik.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Dobiva se v „Katoliški Tiskarni“ v Ljubljani.

**Stanarinske
knjizice**

za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku. z razpredelbo za vplacovanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gid. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.